

61 év igazságtalanul

Idén nyáron, pontosabban június 26-án volt ötödik éve annak, hogy az újvidéki szerb drogdíler megvevésével gyanúsított öt magyar fiatalot előzetes letartóztatásba helyezték. Mint ismeretes, a bíróság összesen 61 év börtönbüntetésre ítélte őket.

Az incidens körülményei

A szerencsétlen éjszakán a későbbi sértett, az újvidéki Zoran Petrović Temerinben kocsmázgatott, majd végül a piactéren kötött ki, ami egyébként - meleg nyári hétvégeken - több társaság közkedvelt „szórakozóhelye”.

Az ominózus estén - szemtanúk beszámolója alapján - Zoran már túl volt néhány kocsmai konfliktuson (például a vendégek italába köpött stb.), amikor a piactéren iszogató társaság lány tagjait kezdte el molesztálni. Ezt a lányok barátai nem nézték jó szemmel és védelmükre keltek. (A szülők elmondása szerint Zoran nemzeti alapon is sértegette a magyar fiatalokat, de ezt a körülményt a bíróság nem vette figyelembe.)

A sajnálatos incidens folytán a drogdíler súlyos sérüléseket szenvedett el, az öt magyar fiatal sorsát pedig megpecsételte a szerbiai igazságszolgáltatás.

Reakciók

A szerb nyelvű lapok többségében vezető hírként számoltak be az esetről, többnyire magyarelles hangulatkeltéssel fűszerezve. A Szerb Radikális Párt elnöke, Tomislav Nikolić például azt nyilatkozta, illetve bejelentette azt az álhírt, miszerint a sértett elhalálozott, amiért Nikolić később elnézést kért. Sajnos ez a fölkorbácsolt kedélyeket már nem csillapította, vagyis a temerini fiúk ki voltak szolgáltatva a szerb politika és a szerb nyelvű média által gerjesztett lincshangulatnak.

Az előzetes letartóztatástól a drákói ítéletig

Az előzetes letartóztatás ideje alatt valamennyiüket súlyosan bántalmazták, néhány napra - a leg-

alapvetőbb szükségletek kielégítését is megvonva tőlük - magánzárkába helyezték.

A szülők több alkalommal is különböző eljárásbeli mulasztásokra hívták föl a figyelmet (például, hogy a vallomásokat veréssel csikarták ki, hogy a kihallgatás ideje alatt egy ügyvédet rendeltek ki mind az öt gyanúsított részére, továbbá hogy egyáltalán nem, vagy csak nagyon minimális mértékben mutattak ki alkoholt a fiúk vérében, holott még az incidens utáni délelőttön – letartóztatásuk pillanatában – is szemléletmást erősen alkoholos állapotban voltak stb.).

A védelem a bírósággal nem tudta elfogadtatni a különböző beadványokban megfogalmazott panaszait. Az eljárás lefolytatásának gyorsasága, a főügyész és a bírónő gyanúsítottakra vonatkozó kijelentései, továbbá az ítélet súlyossága arra enged következtetni, hogy a bíróság elfogultan, külső hatásoktól befolyásolva hirdette ki a drákói ítéletet, amely szinte az egész délvidéki magyar közösséget megdöböntette.

2005. április 11-én az Újvidéki Kerületi Bíróság emberölés büntett kísérlete miatt Mária Istvánt 15 év, Illés Zsoltot 13 év, Szakáll Zoltánt 11 év 6 hónap, Uracs Józsefet 11 év 6 hónap, Horváth Árpádot pedig 10 év börtönbüntetésre ítélte.

2005. szeptember 5-én Szerbia Legfelsőbb Bírósága elutasította az elítéltek védői által benyújtott fellebezéseket és az Újvidéki Kerületi Bíróság ítéletét teljes egészében helybenhagyta.

Küzdelem az igazságtalan ítélet ellen

A drákói ítélet kihirdetése után megkezdődött az a szélmalomharc, amely mind a mai napig tart. Megmozdultak a délvidéki magyarság politikai szervezetei, a civil szervezetek, de az újságírók is kiemelt figyelmet szenteltek az ügynek. Ugyanez elmondható néhány magyarországi szervezetre, közeleti személyiségre, napi- és hetilapra és különböző hírportálokra is. A teljesség igénye nélkül a következő szervezetek, közeleti személyiségek és újságírók tettek/tesznek az ügy előmozdítása érdekében:

Média

A délvidéki magyar nyelvű írott és elektronikus sajtót illetően legtöbbször a Magyar Szó (Kabók Erika, Stanyó Tóth Gizella), a Hét Nap (Tomek Viktor) és a Vajdaság Ma (Ternovác István, Sebestyén Imre) munkatársai foglalkoznak az ügyel.

Magyarországon leginkább a különböző hírportálok (pl. Barikad.hu, Kuruc.info, Hunhir.hu, Szentkónaradio.com stb.), de a Kossuth Rádió és néhány tévécsatorna (Echo Tv, Hír Tv, Duna Tv) is folyamatosan beszámol az aktuális akciókról, fejleményekről.

Szervezetek, közéleti személyiségek

Miután a szerbiai igazságszolgáltatás előtt minden jogorvoslati lehetőség kimerült, a Magyar Polgári Szövetség elnöke, Rácz Szabó László és a Magyarok Világszövetségének elnöke, Patrubby Miklós kezdeményezésére Gyüre István adai ügyvéd beadvánnyal fordult a strasbourgi emberi jogi bírósághoz. A beadványt – sajnos - elutasították. A Magyarok Világszövetsége csomagot is küldött a fiúk részére.

Az Európai Parlament képviselői közül Dr. Becsey Zsolt foglalkozott az esettel, például – Tőkés Lászlóval közösen - közmeghallgatást is szervezett Brüsszelben, amelynek keretében a résztvevők érintették a fiúk helyzetét is. Az ifjúsági szervezetek közül főleg a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom és az Egyesült Magyar Ifjúság tett az ügy érdekében, lehetőségeik szerint – nyári táboraikban – előadásokat, adománygyűjtést szerveztek. A közelmúltban elkészült M. Szabó Imre budapesti televíziós műsorvezető dokumentumfilmje, amelyet eddig már néhány délvidéki és magyarországi helyszínen is levetítettek, sőt – a tervek szerint – Kanadában is bemutatják.

A fiúk nehéz helyzetén számos magánszemély és vállalkozó igyekezett segíteni (csomagok küldésével, pénzadománnyal stb.).

Az Emberi Jogi Központ szerepvállalása

2005 őszén – akkor még a Civil Mozgalom emberi jogi műhelyének aktivistáiként - meglátogattuk a fiúk hozzátartozóit és egy részletes dokumentációt készítettünk az esetről, amelyet több nemzetközi emberi jogi szervezetnek is eljuttattunk. 2005. október 15-i szabadkai tiltakozó megmozdulásunkon – ahol megjelentek a fiúk hozzátartozói is - a rendőrség és az igazságszolgáltatás diszkriminatív magatartása ellen tiltakoztunk.

Ezt követően 2006 elején – immár az Emberi Jogi Központ munkatársaiként - egy tematikus honlapot szerkesztettünk, amely a www.61yearsjail.net címen

érhető el. Ezen a honlapon részletesen ismertetjük az eset körülményeit, továbbá – adománygyűjtés céljából - föltüntettük a fiúk közös számlájának adatait is.

2006 nyarán egyik aktivistánk, Nádi Karolina, részt vett a benyújtott perújrafelvételi kérelem tárgyalásán Belgrádban (a beadványt Szerbia Legfelsőbb Bíróságának Nagytanácsa tárgyalta).

2007 folyamán az elítéltek több beadványát is eljuttattuk a Legfelsőbb Bíróság Ellenőrző Bizottságának és az Alkotmánybíróságnak. Sajnos egyik próbálkozás sem járt sikerrel.

2008. május 31-én megjelent jelentésünk is tartalmaz egy rövid beszámolót a temerini esetről. A jelentést több száz politikus, illetve közéleti személyiség címére postáztuk (szerbiai parlamenti képviselőknek, magyarországi országgyűlési képviselőknek, nagyobb emberi jogi szervezeteknek/intézményeknek stb.)

2009. április 1-jén Dr. Becsey Zsolt és Tőkés László Brüsszelben az Európai Parlamentben szervezett közmeghallgatást „Elfeledte-e a Vajdaságot az Európai Parlament?” címmel. Az Emberi Jogi Központot Süge Zsolt képviselte. Kollégánk, a számos magyarellenes atrocitás és jogsértés ismertetése mellett, említést tett az igazságtalan és aránytalan ítéletről is.

2009. április 24-én mgr. Bozóki Antal a fiúk fölhaltalmazott ügyvédje kegyelmi kérvényt adott be az Újvidéki Kerületi Bíróságon. A kegyelmi kérvény benyújtását – az öt fiú beleegyezésével - intézményünk kezdeményezte.

Sajnálatos tény, hogy néhány nappal a kegyelmi kérvény benyújtása után Zoran Petrović elhalálozott. Ezzel kapcsolatosan az egyik szerb nyelvű napilapban Zoran rokona úgy nyilatkozott, hogy a temerini fiúk által okozott sérülések miatt halt meg Zoran.

Hogy elejét vegye a további találgatásoknak – hosszas „kilincselgetés” után - Bozóki Antal megszerezte a boncolási jegyzőkönyvet, amelyben azt állapították meg, hogy a boncolás idején Zoran Petrović holttestén rothadási elváltozások mutatkoztak, ezért nehéz a halál okának pontos megállapítása, viszont legvalószínűbbnek azt tartják, hogy Petrović erőszakos halálát kábítószer – heroin és axiolitikum idegcsillapító gyógyszer – használata okozta.

2009. május 6-án a budapesti Sándor-palotában Sólyom László magyar köztársasági elnök fogadta intézményünk kétfős küldöttségét. Megbeszélésünk témája a délvidéki magyarság helyzete volt, azon belül is a temerini eset. Arra kértük elnök urat, hogy amennyiben találkozik Boris Tadić szerbiai köztársasági elnökkel, kérje meg, hogy a kegyelmi kérvény elbírálásakor különös körülménnyel járjon el. A meghallgatás során kihangsúlyoztuk, a temerini fiúk esetét ne öt szerencsétlen ember ügyeként kezelje, ha-

nem az eset szimbolikus tartalmát is vegye figyelembe, ugyanis a temerini fiúk ügye a délvidéki magyarság helyzetét is szimbolizálja, vagyis az ellehetetlenítés, a tehetetlenség és a kettős mérce szimbólumává is vált.

A kegyelmi kérvény sikerességének előmozdítása érdekében egy petíciót is kezdeményeztünk, amelyet összesen 36 szervezet képviselője látott el kézjeggyel. A délvidéki magyar pártok közül a Vajdasági Magyarok Demokratikus Közösségének két elnöke, a Magyar Polgári Szövetség elnöke és a Magyar Koalíció (újabbán Magyar Remény Mozgalom) elnöke írták alá, míg a Vajdasági Magyar Szövetség és a Vajdasági Magyar Demokrata Párt elnöke erre nem volt hajlandó. A legjelentősebbnek számító délvidéki magyar civil szervezetek szinte kivétel nélkül támogatták a kezdeményezést. (A támogatók között volt a belgrádi Helsinki Bizottság elnöke, Sonja Biserko is.)

A petíció szövege, illetve a támogató aláírások listája elektronikus formában a következő hivatkozáson tölthető le: <http://www.humanrightscenter.net/downloads/1.zip>.

A petíciót és a boncolási jegyzőkönyvet mgr. Bozóki Antal, az elítéltek felhatalmazott jogi képviselő-

jének kérésére, 2009. július 9-én az Újvidéki Kerületi Bíróságon a már beadott kegyelmi kérvényhez csatolták.

Aktivistáink eddig több alkalommal meglátogatták a fiúkat, lehetőségeinkhez mérten csomagokat is összeállítottunk, illetve hordozható dvd lejátszót vásároltunk.

Fejlemények

A 2009. szeptember 4-én kelt levelünkben - az Emberi Jogi Központ aktivistáiként - találkozót kértünk Svetozar Čiplić emberi- és kisebbségi jogi minisztertől. Amennyiben a miniszter úr fogad bennünket, a délvidéki magyarság helyzetének ismertetése mellett, megkérjük, hogy ő is hívja föl Boris Tadić köztársasági elnök figyelmét a súlyos ítéletre és a kegyelmi kérvény pozitív elbírálásának a fontosságára.

2009. szeptember 10-én Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke találkozott Boris Tadić államfővel. Pásztor arra kérte az államfőt, hogy kedvezően bírálja el a benyújtott kegyelmi kérvényt.
Szenttamás, 2009. szeptember 21.

Emberi Jogi Központ
www.humanrightscenter.net

61 ÉV IGAZSÁGTALANUL

| Főoldal | Esetleírás | Dokumentumok | Felhívás |
| Fejlemények | Kampány | Adományozás | Kapcsolat |

Látogatók száma: 26197 English

| Főoldal |

Tisztelt Látogató!

Ezt a honlapot a 61 év börtönbüntetésre ítélt öt temerini magyar fiú és szüleik kérésére szerkesztjük. Az öt fiú 2004. június 26-án Temerinben megvert egy szerb nemzetiségű férfit, aki előzőleg kiprovokálta őket - az állami szervek által kiállított jegyzőkönyvek szerint súlyos testi sérüléseket okoztak. Tény, hogy megverték a férfit, viszont a rájuk kiszabott büntetés példanélküli, a bíróság elfogultságát tükrözi. A bíróság ugyanis gyilkossági kísérlettel vádolta meg őket, egy folyósított tárgyalás eredményeként összesen 61 év börtönbüntetést kaptak. A drákói büntetést érdemes összehasonlítani a Magyarkantzsán történt **Sarnyai-ügyben** hozott ítélettel. Sarnyai Józsefet gyilkosa előre megfontolt szándékkal ölte meg. Őt golyót lőtt áldozatába, ennek ellenére csupán 6 év börtönbüntetést kapott. De példaként hozhatnánk fel annak az **úvidéki magyar fiatalembernek** az esetét is, akit néhány évvel ez előtt, miután súlyosan bántalmazták, pisztollyal a Duna vizébe kényszerítették, majd egy csónakból többször a víz alá nyomva folytatták. Ebben az ügyben a gyilkossági kísérlet hat résztvevője összesen 15 évet kapott. De példaként hozhatnánk fel a gombosi **Kovács Máttyás** esetét is, akit ugyancsak szerb elkövetők bántalmaztak, minek következtében súlyos, maradandó egészségkárosodást szenvedett (sérült lépét el kellett távolítani). Első fokon az egyik támadó 1 év 10 hónapot kapott, a másik mindösszesen 6 hónapot. A temerini fiúk büntetése felér a háborús bűnösökre kiszabott büntetésekkel: Máriás István (15 év), Illés Zsolt (13 év), Szakáll Zoltán (11 év 6 hónap), Uracs József (11 év 6 hónap), Horváth Árpád (10 év).

Sokak egybehangzó véleménye szerint ilyen súlyos ítéletre azért volt szükség, mert akkortájt igencsak megszorodtak a magyarellenes incidensek a Vajdaságban, s ezt valahogy ellensúlyozni kellett. Ezt a szándékukat sajnos véghezvitték, már több mint három éve börtönben ülnek, minden eddigi fellebbezési kérelmüket visszautasították, és még csak halvány szikrája sem mutatkozik annak, hogy igazságos újratárgyalást biztosítanának számukra.

OKRUŽNOM SUDU U NOVOM SADU
Novi Sad

Za
Gospodina Borisa Tadića,
predsednika Republike Srbije
Beograd

Predmet: Peticija. -

Na broj: K-472/09

Poštovani Gospodine Predsedniče Republike!

Obraćamo Vam se povodom molbe za pomilovanje Arpada Horvata (Horváth Árpád), Zoltana Sakala (Szakáll Zoltán), Jožefa Urača (Uracs József), Žolta Ileša (Illés Zsolt) i Ištvana Mariaša (Máriás István), predatoj Okružnom sudu u Novom Sadu 24. aprila 2009.

Okružni sud u Novom Sadu – zbog krivičnog dela pokušaja ubitstva – 11. aprila 2005. godine osudio ih je ukupno na 61 godinu zatvora, pojedinačno Arpada Horvata na 10, Zoltana Sakala na 11 godina i 6 meseci, Jožefa Urača na 11 godina i 6 meseci, Žolta Ileša na 13 godina, i Ištvana Mariaša na 15 godina zatvora.

26. juna 2009. godine prošlo je 5 godina od lišenja slobode osuđenika.

Bez obzira što pravni sistem Srbije ne funkcioniše po principu presedana, smatramo da su izrečene kazne bez presedana, imajući u vidu da njihova visina dostiže visinu kazne onih koji su u Hagu osuđeni za ratne zločine, i to zbog odgovornosti za mučenje, odnosno pogubljenje nevinih civila.

S obzirom na dobro vladanje i životno doba osuđenika, molimo Gospodina Predsednika da na molbu za pomilovanje petorice osuđenika odgovori pozitivno, da bi oni što pre mogli da se vrate normalnom životu i da bi im bila pružena šansa za osnivanje porodice.

Inicijator peticije:
Centar za ljudska prava – Srbobran

Prezime i ime	Organizacija	Funkcija	Potpis
Tari Ištvan (Tari István)	Demokratska zajednica vojvodanskih Mađara	potpredsednik	
Erdman Ferenc (Erdmann Ferenc)	Demokratska zajednica vojvodanskih Mađara	potpredsednik	
Rac Sabo Laslo (Rác Szabó László)	Mađarski građanski savez	predsednik	
Laslo Balint (László Bálint)	Stranka „Mađarska koalicija”	predsednik	
Sonja Biserko	Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji	predsednik	

Újvidéki Kerületi Bíróság
Újvidék

Boris Tadić, köztársasági
elnök részére
Belgrád

Tárgy: *Kegyelmi kérvény*

Az Újvidéki Kerületi Bíróság jogerős határozata értelmében (posl. br. K-472/04), 2005. április 11-én, emberölési kísérlet vádjával bűnösnek nyilvánítottak (člana 47, stav 2, tačka 2 KZ RS, u vezi člana 19 OKZ-a), és 10 év börtönbüntetésre ítélték.

A büntetést a Sremska Mitrovica-i büntetésvégrehajtási intézetben töltöm.

2004. június 26-án fosztottak meg szabadságomtól, a mai napig összesen 4 évet 9 hónapot és 28 napot töltöttem le a büntetésből.

Annak ellenére, hogy a szabadságvesztést nagyon nehezen fogadtam, az első naptól kezdve becsületesen elvégzem kötelezettségeimet, a börtönben rendszeresen dolgozom.

A kérelem elbírálásakor kérem, vegye figyelembe, hogy az incidens megtörténtekor fiatal nagykorú voltam, továbbá hogy a sértett viselkedésével (szidalmazás, barátnőim bántalmazása stb.) mintegy előidézte a sajnálatos eseményt, amelynek következtében súlyos sérüléseket szenvedett el.

Soha nem állt szándékomban, hogy bárkinek is sérüléseket okozzak, így a sértett sérüléseit sem kívántam a sajnálatos esemény megtörténtekor.

A rám kirótt börtönbüntetés magassága eléri a Hágában elítélt – nagyobb számú ártatlan civil kivégzéséért felelős - háborús bűnösök ítéleteinek magasságát. Mindamellet az eljáró bíróság nem vette figyelembe az enyhítő körülményeket – életkoromat és büntetlen előéletemet -, továbbá a btk (Krivični Zakonik Republike Srbije) megfelelő határozatait sem alkalmazta.

A sértett kijelentette, hogy sérüléseiből felépült és vissza tudott térni a normális élethez.

Büntetésem felét hamarosan letöltöm, minden nap abban reménykedem, hogy én is visszatérhetek normális életemhez, hogy dolgozhatok és családot alapíthatok.

Kérem a köztársasági elnök urat, hogy részesítsen kegyelemben és a megkegyelmezésről szóló törvény értelmében (član 5, 7, 9 i 10 Zakon o pomilovanju) szüntesse meg további szabadságvesztésemet.

Tisztelettel,

Kelt: Sremska Mitrovica, 2009. április 23.

*Elítélt
Horváth Árpád*

Védelem:

Csatolva: Felhatalmazás.-